

Samanslåing av Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar

Innstilling frå fylkesdirektør opplæring Delprosjektområde 1.0 Delprosjekt 1.8 Fagskule

Innhald

1. Innleiing	2
1.1 Om delprosjektet.....	2
1.2 Kort om oppbygginga av rapporten.....	2
1.3 Kort samandrag av tilrådinga delprosjektet har kome fram til	3
2. Oppgåveløysing (arbeidsmåtar)	3
2.1 Kort om korleis vi utfører oppgåva/oppgåvene i dagens to fylkeskommunar?	3
2.2 Korleis tilrår delprosjektet at vi skal utføre oppgåva/oppgåvene som ein fylkeskommune? ...	6
2.3 Realisering av samanslåingsvinstar	8
2.4 Arbeid vidare i delprosjektet	8
3. Organisatoriske forhold.....	9
3.1 Korleis er organiseringa i dag i Hordaland og Sogn og Fjordane?	9
3.2 Førremonar og ulemper med dagens organisering	11
3.3 Framlegg til framtidig organisering av felles oppgåveløysing	12
3.4 Kva inneber gruppa sitt framlegg av ev. konsekvensar for resten av organisasjonen?.....	14
3.5 Kva er dei sentrale endringane som brukarane/interessentane våre vil merke?.....	14
3.5.1 I kva grad bidreg tilrådinga til å møte grunnprinsippa for oppdraget?	14
4. Sentrale politiske avklaringspunkt.....	15
Vedlegg 1: Rapport-/samandragmal	16

1. Innleiing

1.1 Om delprosjektet

Delprosjekt 1.8 Fagskule er ein del av delprosjektområdet opplæring.

Oppdraget i delprosjektet var å utarbeide framlegg til:

- organisering og styring av fagskuleutdanninga i Vestlandet fylkeskommune

Føremålet med delprosjektet var å klarleggje kva som er status i dag og deretter føreslå løysing(ar) og eventuell innføring/implementering, slik at ein er klar for iverksetting frå 01.01.2020.

Delprosjektet har hatt eit sektorperspektiv, og følgjande grunnprinsipp vart lagt til grunn:

1. Studentane skal møte ei opplæring med høg kvalitet
2. Fagskuleutdanninga skal bidra til berekraftig forvaltning av ressursar
3. Fagskuleutdanninga skal bidra til gode og vekstkraftige lokalsamfunn og sterke by- og senterområde gjennom mellom anna eit breitt og likeverdig opplæringstilbod

Delprosjektet skal, uavhengig av korleis dette blir løyst i dag, med utgangspunkt i grunnprinsippa tilrå kva prinsipp Vestlandet fylkeskommune skal legge til grunn for organisering, styring og finansiering av fagskuleutdanninga. Ein sentral del av dette er å klargjere fylkeskommunen si rolle som forvaltar, sekretariatsfunksjon og prinsipp for tildeling av tilskot til tilbydarar av fagskuleutdanning. Delprosjektet skal klargjere grensa mellom rolla og ansvaret til skuleigar og fagskulestyret.

Tilrådinga skal byggje på:

- a) Kartlegging av område som vert påverka av samanslåing
- b) Identifisering av område som må løysast før 1.1.2020 og kva som kan løysast i perioden fram til 1.1.2022
- c) Identifisering av kritiske faktorar i overgangen, slik at tenestene har høg kvalitet i overgangen frå to til ein fylkeskommune

Justeringar og avklaringar

Delprosjekt 1.8 skulle opphavelig utarbeide framlegg for tildeling av tilskot til tilbydarar av fagskuleutdanning, men dette området vart lagt til DP 1.4 Budsjett og økonomiplan for sektoren. Medlemene i DP 1.8 har delteke i ei undergruppe ved DP 1.4 i samband med tilråding om prinsipp for tildeling av tilskot til fagskuleutdanning.

Både DP 1.9 Organisering av sektor og avdeling og DP 1.8 skulle gje tilråding til organisering av styra for fagskulane. Det vart avgjort at dette skulle handterast i DP 1.8. På spørsmål om korleis ein skal arbeide med fagskulesektoren i avdeling for opplæring og kompetanse i 2020, har begge delprosjekta vurdert dette. DP 1.9 har gjeve ei overordna tilråding for avdelinga Opplæring og kompetanse, medan DP 1.8 gjev ei meir detaljert tilråding for korleis ein skal arbeide med fagskulesektoren i Vestland.

1.2 Kort om oppbygginga av rapporten

I tilrådinga skil ein mellom forvaltarrolla og eigarrolla til fylkeskommunen i høve til fagskuleutdanning, og rapporten er bygd opp etter dette (kapittel 2). I kapittel 3 vert det gjeve ei tilråding i høve til overordna fagskulestruktur i den nye fylkeskommunen.

1.3 Kort samandrag av tilrådinga delprosjektet har kome fram til

Tilrådinga byggjer på at ein i Vestland fylkeskommune skal skilje tydeleg mellom forvaltarrolla og eigarrolla til fylkeskommunen. Vidare byggjer ho på grunnprinsippa i oppdraget om at studentane skal møte ei opplæring med høg kvalitet, og korleis ein kan byggje ein sterk og solid fagskulesektor som er tydeleg regionalt og lokalt forankra og leiande i landet. God organisering og ramme for fagskulane er viktig for å imøtekomme grunnprinsippa, og dette vert det lagt vekt på i tilrådinga.

For å skilje tydeleg mellom forvaltar- og eigarrolla tilrår delprosjektet mellom anna at styringslinja i fagskulen vert styrka og tydeleggjort slik at ein står oppunder fagskulelova, som seier at ein fagskule skal ha eit eige styre. På bakgrunn av dette vert det føreslått at det vert utarbeidd eit eige delegasjonsdokument som viser relasjonen mellom fagskulane og styra, og mellom styra og fylkesadministrasjonen. Vidare vil prosjektleiar opplæring tilrår ei tettare kontakt og innverknad på drifta av fagskulen, med personalansvar for rektor og deltaking i styret.

Vidare tilrår delprosjektet at ansvar for sekretariatsfunksjonen knytt til styret vert plassert hos rektorane. Saksutgreiing og oppfølging av styret er innanfor rektor sitt ansvarsområde, og det vert ei tydelegare og tettare kopling mellom rektor og styre med ei slik organisering.

I høve til framtidig organisering av fagskulane i nye Vestland fylkeskommune tilrår delprosjektet at dei to fagskulane vert slått saman til éin fagskule frå og med 1. januar 2021. Vidare vert det tilrådd at lokasjonane Nordnes, Førde, Måløy, Austevoll, Nygård, Stord, Voss og Ulvik vert vidareført som studiestader ved fagskulen i Vestland. Samanslåing av dei to fagskulane vil gje styrka administrativ kapasitet og mindre kamp om ressursar og studentar mellom lokasjonane. Tilrådinga står også opp om dei tre grunnprinsippa over. Tilrådinga om organisering tek høgde for framtidig politiske vedtak om lokalisering av fagskulane.

2. Oppgåveløysing (arbeidsmåtar)

2.1 Kort om korleis vi utfører oppgåva/oppgåvene i dagens to fylkeskommunar?

Korleis vi utfører oppgåvene knytt til fagskulesektoren i dag, er delt inn i tre avsnitt; forvaltarrolla, eigarrolla og til slutt kort om IKT-system.

2.1.1 Forvaltningsrolla

Fylkeskommunane er ansvarleg for at det vert tilbydd fagskuleutdanning som imøtekjem arbeidslivet sitt kompetansebehov lokalt, regionalt og nasjonalt (jf. fagskulelova § 3). Dette er fylkeskommunane sitt samfunnsoppdrag i høve til fagskulesektoren. Fagskular kan søkje om offentleg tilskot til fagskuleutdanning. Som forvaltar er fylkeskommunane ansvarleg for å fordele tilskot til både offentlege og private fagskular etter søknad og ei vurdering av kompetansebehovet i regionen.

Det er Kunnskapsdepartementet ved Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) som gjev tilskot til fylkeskommunane som fordelar dette vidare til fagskular med studiestad i eige fylke. Tilskotet til fylkeskommunane er basert på ei 80/20 finansiering, der 80 % er eit grunntilskot, og 20 % er eit resultatbasert tilskot som vert justert opp eller ned avhengig av produksjon av studiepoeng ved fagskulane som får offentleg støtte av fylkeskommunane. Vidare vert det årleg lyst ut utviklingsmidlar til fagskuleutdanning som fagskular kan søkje om. I 2019 var det over statsbudsjettet gitt 42 mill. til utviklingsmidlar for fagskulesektoren. I tillegg kan fylkeskommunane søkje om nye studieplassar over statsbudsjettet. Fylkeskommunane rapporterer årleg om tilskotsforvaltninga til Database for Høgre utdanning (DBH) ved Norsk senter for forskningsdata (NSD).

Forum for fylkesutdanningssjefar (FFU) har sett ned ei kompetansegruppe som arbeider med å greie ut eit forslag til overordna nasjonale prinsipp og årshjul for tilskotsforvaltninga.

Hordaland fylkeskommune har gjennom delegasjonsreglementet gjeve Utval for opplæring og helse kompetanse til å fordele tilskot til fagskular etter søknad. I Sogn og Fjordane fylkeskommune er oppgåva delegert til administrasjonen ved fylkesrådmannen gjennom budsjettreglementet, og er såleis ei administrativ tildeling. Fordeling av tilskot til dei fylkeskommunale fagskulane vert i begge fylkeskommunane gjeve over fylkesbudsjettet saman med eit driftstilskot.

Vidare har fylkeskommunane ansvar for å utvikle kompetansepolitiske planar for sin region. Regional plan for kompetanse og arbeidskraft i Hordaland har som overordna mål å betre balanse mellom tilbud og etterspurnad mellom kompetanse og arbeidskraft gjennom eit forpliktande samarbeid mellom næringslivet, offentleg sektor og utdanningsaktørane. Verdskapsplanen for Sogn og Fjordane har som mål å etablere ein målretta dialog mellom industrien, FoU- og utdanningssystemet og offentlege styresmakter for å avdekke framtidige kompetanse- og arbeidskraftbehov.

Begge fylkeskommunane arbeider i dag med å finne gode verkøy for å kartleggje kompetansebehovet i regionen. Ei slik kartlegging vil vere heilt sentral i fylkeskommunen sitt arbeid med å forvalte og fordele tilskot til fagskulesektoren.

2.1.2 Skuleeigarrolla

Fagskular er regulert av Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskulelova), som stadfester at ein fagskule skal ha eit eige styre. Fylkestinget er skuleeigar og har høve til å styre fagskulane gjennom å:

- vedta styrevedtekter
- velje eit styre
- fastsetje budsjetttrammer
- avsetje styret

I tillegg kan skuleeigar gje styringssignal gjennom til dømes prinsipielle saker, øyremerka midlar eller regionale planar. Det er viktig at fylkeskommunar nyttar seg av høvet dei har til å gje styringssignal og forventningar til styret for fagskulen i tråd med viktige strategiske val for regionen knytt til kompetanse- og næringsutvikling.

1) Jf. fagskulelova skal styret:

- a) Sørge for at studentane får den utdanninga som fagskulen har akkreditering for

- b) Sørge for at alle vilkår for offentlege tilskot er oppfylt
- c) Sørge for at opplysningar som vert gjeve til NOKUT, studentar og dei som søker utdanning, er korrekte og fullstendige
- d) Sørge for at det vert gjeve naudsynt informasjon og rettleiing til søkjarar og studentar ved fagskulen, mellom anna om kostnader knytt til utdanninga, studietilbod, søknadsfristar og opptakskrav.
- e) Tilsetje rektor
- f) Bestemme krav til lærarkompetanse, instruktørkompetanse og leiing ved fagskulen.
- g) Sørge for at verksemda vert drifta i samsvar med gjeldande lover og reglar, og etablere og sørge for gjennomføring av systematiske kontrolltiltak (internkontroll) for å sikre dette.

2) Styret har det overordna ansvaret for studentane sitt læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentorgana, leggje til rette for eit godt og inkluderande læringsmiljø.

Fagskulestyra i SFFK og HFK er tilnærma likt samansett. Begge fylkeskommunane har valt politiske eigarrepresentantar frå utdanningsutvalet og frå næringsutvalet. I SFFK er det to politiske eigarrepresentantar og ein eigarrepresentant frå fylkesadministrasjonen etter innstilling frå fylkesrådmannen. I HFK er det tre politiske eigarrepresentantar og ikkje ein representant frå fylkesadministrasjonen. Vidare har begge styra éin tilsettrepresentant, éin studentrepresentant og to arbeidslivsrepresentantar frå regionalt arbeidsliv slik som fagskulelova føreset. I SFFK er det NHO som gjer framlegg om kven som skal vere arbeidslivsrepresentantar, medan det i HFK er fylkesrådmannen som gjer framlegg til representantar frå arbeidslivet i regionen.

Styra for fagskulane skal ha eit sekretariat. I SFFK er sekretariatet lagt til rektor ved fagskulen, i HFK er sekretariatet lagt til opplæringsavdelinga saman med den lokale klagenemnda for fagskular i Hordaland. Bakgrunnen for at sekretariatet er organisert slik i Hordaland, er gjerne at ein har tenkt organisering av styret som eit politisk utval, og fordi det tidlegare var 8 fagskular i Hordaland med eitt felles styre og behov for koordinering.

Sjølv om fagskulane er styrt av eit styre, er fylkeskommunane arbeidsgjevar, og personalforvaltning skal skje i samsvar med fylkeskommunane sine reglar. I SFFK har fylkeskommunen ansvar for overordna personalforvaltning, men sjølve personalansvaret for rektor ved fagskulen er lagt til styreleiar. I HFK ligg personalansvar for rektor ved fagskulen hos ein av regionleiarane i opplæringsavdelinga, som også har personalansvar for rektorar ved vidaregåande skular. Det er tre regionleiarar ved opplæringsavdelinga i HFK, med personalansvar for rektorane i kvar sine geografiske område.

2.1.3 IKT-system

IKT-system som er sentrale for arbeid med fagskulen, er skuleadministrativt system, sakshandsamingssystem, personalhandteringssystem og økonomisystem. Arbeid med felles system føregår i andre delprosjekt. Ein vil likevel trekkje fram at forseinkinga av det nye skuleadministrative systemet VIS (Visma in School) kan vere ei større utfordring for fagskulane enn for dei vidaregåande skulane. Dette vert handtert i delprosjekt 1.7 og i eige prosjekt som følgjer opp arbeid med moglege alternativ til VIS.

2.2 Korleis tilrår delprosjektet at vi skal utføre oppgåva/oppgåvene som ein fylkeskommune?

Tilrådinga frå delprosjektet er delt inn i same område som over – forvaltning og eigarrolle. Hovudtrekka ved tilrådinga er å organisere arbeidet på ein slik måte at ein skil tydeleg mellom forvaltarrolla og eigarrolla til fylkeskommunen i det nye Vestland.

2.2.1 Forvaltningsrolla i Vestland fylkeskommune

Delprosjektgruppa vil tilrå at ein legg komande forslag frå FFU om overordna prinsipp til grunn i arbeidet med tilskotsforvaltninga i nye Vestland. Desse overordna prinsippa er ikkje gitt enda, men vil kome i løpet av hausten 2019. Forslaget frå FFU vil mellom anna omhandle eit årshjul, forslag til kriterium for tilskot og prinsipp om stabilitet, føreseielege prosessar og likebehandling av offentlege og private tilbod i tilskotsforvaltninga.

For å følgje opp samfunnsoppdraget og forvaltninga av fagskulesektoren i region Vestland på ein god måte må ein sikre ei organisering som gjer at ein kan sjå kompetansebehovet og offentleg finansierte utdanningstilbod i samanheng. Når fylkeskommunen fordelar tilskot til offentlege og private fagskular, må dette vere på bakgrunn av regionale kompetansepolitiske strategiar. Det er fagskulestyra som vedtek årleg tilbodsstruktur, men fylkeskommunen må følgje opp at tilskotet vert nytta til utdanningar som det er eit lokalt, regionalt eller nasjonalt behov for. Fylkeskommunen må også vurdere å omprioritere tilskot mellom fagskular dersom tilskotet over tid vert nytta til tilbod som har låg rekruttering og/eller låg etterspurnad frå arbeidslivet. Det er generelt stort behov for fagskuleutdanningar i samfunnet, og å prioritere tilbod med høg etterspurnad, eller tilbod som er viktige ut frå eit kompetansepolitisk standpunkt, er avgjerande for å følgje opp samfunnsoppdraget.

Basert på dette vert det føreslått at fagskulane søkjer om tilskot (dei private/eksterne fagskulane) eller gir budsjettinnspel (dei fylkeskommunale fagskulane) i samband med framlegg av statsbudsjettet i oktober for det påfølgjande året. Ved å handsama søknader og budsjettinnspel frå dei ulike aktørane til same frist, kan ein lettare vurdere storleiken på budsjettramme som skal tildelast eigne fagskular og eksterne fagskular.

I nye Vestland vil ein tilrå at fagskulane som får offentleg tilskot, vil bli prioritert på bakgrunn av utnyttingsgrad av tidlegare tilskot, kompetansebehov i regionen, fylket si ramme og eventuelt nye studieplassar. Dei fylkeskommunale fagskulane vert vidare gjeve budsjett over fylkesbudsjettet, samtidig som det vert sett ei overordna ramme til dei private/eksterne fagskulane. Både dei offentlege og private fagskulane vert gjeve 80/20 finansiering som er avhengig av produksjon av studiepoeng. På bakgrunn av at prinsipp om at finansieringa av sektoren skal vere stabil og føreseieleg for fagskulane, vil ein tilrå at eventuelle større endringar (t.d. nedtrekk eller auke i studieplassar), for ein eller fleire fagskular, vert varsla over fylkesbudsjettet.

For å vidare stimulere til ei effektiv fordeling av ramma med tilskot til dei private/eksterne fagskulane vil ein tilrå at dette vert delegert til fylkesrådmannen, ved avdeling for opplæring og kompetanse. I Hordaland har dette som nemnt vore handtert politisk, og det er stor interesse for saka. For at ein likevel skal sikre ei politisk styring av tilskotsforvaltninga, vil ein tilrå at dette vert gjort gjennom overordna kompetansepolitiske planar og strategiar som gjev føringar for kompetansebehov som skal prioriterast. Vidare må det rapporterast på bruk av midlar og korleis sektoren utviklar seg gjennom årlege statusrapportar til dei folkevalde. På den måten har dei folkevalde høve til å følgje opp tilskota og gje eventuelle framtidige føringar for prioriteringane.

2.2.2 Eigarrolla i Vestland fylkeskommune

Fylkeskommunane skal sjå forvaltarrolla uavhengig av eigarrolla, men bør sjå eigarrolla i samanheng med forvaltninga av fagskulesektoren og regionen sitt kompetansebehov. Det vil seie at i vurdering av nye kompetansebehov bør ein også vurdere kva fagskule som har gode føresetnader innanfor det aktuelle fagområdet. Som skuleeigar er det som nemnt viktig å nytte handlingsrommet ein har til å gje styringssignal til styra og fagskulane gjennom å avdekkje kompetansebehov og gje overordna føringar og prioriteringar for fagskulane. Vidare må ein sikre tilstrekkeleg innsyn i drifta av fagskulane, kvalitet og utvikling, og styra må derfor levere årsmeldingar til eigar.

Jf. fagskulelova § 9 er det eit krav at ein fagskule har eit eige styre. Det vil seie at dei to fagskulane ikkje kan ha eit felles styre frå og med 2020. Dette er det gjort ei juridisk avklaring av i fylkessekretariatet i Hordaland og ved Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT). Dei to styra kan likevel ha dei same medlemmene, utanom studentrepresentanten og tilsettrepresentanten som skal vere valt av studentar og tilsette ved den einskilde skule. Vidare tilråding om organisering av styret vert omtala under punkt 3.3 om framtidig organisering.

Personalansvar

Som nemnt under punkt 2.1.2 er personalansvaret for rektorane ved fagskulane organisert ulikt i dei to fylka. Begge måtane å organisere personalansvaret på har fordelar og ulemper. Ved å plassere personalansvaret til styreleiar som i SFFK ser ein ansvar for oppfølging av rektor i samanheng med styret sitt overordna ansvar for drift av fagskulane og kvalitet i utdanningane. Samtidig kan ein med ei slik organisering risikere å skape større avstand til fylkesadministrasjonen i høve til oppfølging av fylkeskommunen sitt overordna ansvar for personalforvaltning. Slik som det er organisert i HFK i dag, vert det noko uklart kva rolle og ansvar regionleiar har for fagskulane når det er styret som har oppfølging av drift, resultat og kvalitet. I tillegg til at det vert uklart for styret kva mynde styret har i høve til oppfølging av rektor. På den andre sida har styra eit tilsynsansvar for fagskulane, og det er styra som kollegium som har ansvar for rektorane og fagskulane. Ved å plassere personalansvar for rektor i styret vil det kunne oppstå ei dobbeltrolle i høve til tilsynsansvaret.

Fagskulelova gjev ikkje tydelege føringar for relasjonen mellom styret og fylkesadministrasjonen. Ein kan sjå til kommunelova kap. 11 om fylkeskommunale føretak eller til aksjelova, men reglane vil ikkje gjelde fullt ut fordi fagskulane ikkje har ei selskapsform gjennom lovverket. Sett bort frå at fagskulane har eit styre som øvste styringsorgan, er fagskulane organisert som ei eining under fylkeskommunen slik som dei vidaregåande skulane og er avhengig av dei støttefunksjonane som ligg i fylkesadministrasjonen (t.d. HR og IKT-system). Dersom personalansvar vert lagt fullt ut til styreleiar eller styret, kan ein kome i ein situasjon der ein kjem i konflikt med fylkeskommunen si overordna personalforvaltning og fylkeskommunale interesser. Ein kan også kome i ein situasjon der styret ikkje har tilstrekkeleg kapasitet til å følgje opp eventuelle større utfordringar for fagskulane i høve til personalhandtering.

På bakgrunn av argumentasjonen over vil prosjektleiar opplæring tilrå at personalansvar for rektor vert lagt i lina i fylkesadministrasjonen og at det vert utarbeidd eit eige styrings- og delegasjonsreglement som i tråd med fagskulelova og anna regelverk regulerer relasjonen mellom styra, fylkesadministrasjonen og fagskulane. Delegasjonsreglementet må også seie noko om kva ressurs og støttefunksjonar fagskulane skal ha i fylkesadministrasjonen og korleis denne lina skal følgjast. I arbeidet med å utforme eit eige

styrings- og delegasjonsreglement vert det også tilrådd at ein sett ned ei arbeidsgruppe og nyttar juridisk kompetanse og vurderingar.

Sekretariatsfunksjon

Organiseringa av sekretariatet er som nemnt ulikt organisert i dei to fylka i dag, og i nye Vestland vil delprosjektet tilrå at sekretariatsfunksjonen vert lagt til rektorane ved fagskulane. Ved å leggje sekretariatet til fagskulane vert oppgåvefordelinga meir i tråd med intensjonen i fagskulelova, og det vert eit tydelegare skilje mellom eigarrolla og forvaltarrolla ved at skulen sjølv utarbeider styresaker og følgjer opp styret. I tillegg vert det meir tydeleg at styra for fagskulane ikkje er eit politisk utval i den politiske styringslina.

Det er likevel ønskeleg at skuleigar skal vere tett på fagskulane og sikre eit godt samarbeid mellom skulane og administrasjonen om vidare utvikling i regionen. Ein vil derfor tilrå at det møter representantar frå fylkesadministrasjonen som observatør med talerett ved styremøta i tillegg til at det vert valt ein eigarrepresentant i styret frå fylkesadministrasjonen som omtalt seinare i rapporten om styresamansetning. Observatørane bør vere éin frå avdeling for opplæring og kompetanse og éin frå avdeling for innovasjon og næring. Fylkesadministrasjonen må vere ein samarbeidspartnar for fagskulane og styra, og dessutan ha eit ansvar for å følgje opp eventuelle saker som omhandlar fagskulane og som skal handsamast politisk. Fylkesadministrasjonen må også bidra i sakshandsaming om det til dømes er behov for rapportering av fagskuledrifta på eit overordna nivå, eller i eventuelle prinsipielle saker som fagskulane ikkje kan handsame aleine.

For å sikre ei god kopling mellom fylkesadministrasjonen og fagskulane må rektor og eventuelt andre tilsette ved fagskulane ha det same tilbodet om møteplassar, informasjonsflyt og kurs som dei vidaregåande skulane har. Det er ikkje alltid desse er relevante for fagskulane, men fagskulane må delta der det er relevant. Vidare vil ein tilrå at fylkesadministrasjonen er ansvarleg for opplæring av styra i høve til styrearbeid, lov og forskrifter og offentlege budsjett- og rekneskapsprosessar.

2.3 Realisering av samanslåingsvinstar

Vedkomande utøving av forvaltnings- og eigarrolla ser ikkje delprosjektet store samanslåingsvinstar i høve til ressursbruk og administrasjon gjennom tilrådinga i dette delprosjektet. Likevel vil ein sjå vinstar i høve til kvalitet og kompetanse gjennom ei meir heilskapleg forvaltarrolle. Dette vert også styrka av den nye organiseringa i avdeling for opplæring og kompetanse, der forvaltninga av fagskule vert lagt til kompetanseseksjonen, som skal arbeide med regionale kompetansebehov.

Vidare vil det vere ein samanslåingsvinst i at ein kan vidareutvikle fagskuletilbodet i den nye regionen. Til dømes har ikkje Sogn og Fjordane fylkeskommune fagskuletilbod innan helse- og oppvekstfag. Med den nye organiseringa vil ein kunne arbeide for at tilboda vert meir tilgjengelege i heile Vestland fylkeskommune.

2.4 Arbeid vidare i delprosjektet

Delprosjektet har fullført oppdraget ved rapporteringstidspunktet for sluttrapporten. Spørsmål om samanslåing av dei to fagskulane som det vert gjort greie for i fortsettinga, bør drøftast med tillitsvalde. Tilrådinga legg opp til vidare politisk avklaring, og dette vert vist i kapittel 4 under.

3. Organisatoriske forhold

3.1 Korleis er organiseringa i dag i Hordaland og Sogn og Fjordane?

Både Sogn og Fjordane og Hordaland har kvar sin fylkeskommunale fagskule. Fagskulane er noko lunde likt organisert; éin fagskule med tilhøyrande studiestader. Den største forskjellen er storleik og talet på utdanningstilbod. Per 1. oktober 2018 hadde Fagskulen i Sogn og Fjordane 230 studentar, medan Fagskolen i Hordaland hadde 1170 studentar. Fagskulen i Sogn og Fjordane har 2 studiestader, medan Fagskolen i Hordaland har 6 studiestader. Nedanfor følgjer ei oversikt over organisering, tal på tilsette, utdanningar mm.

Fagskulen i Sogn og Fjordane

Fagskulen i Sogn og Fjordane har som nemnt to studiestader: Førde og Måløy. Førde er hovudadministrasjonen og har om lag 180 studentar. Studiestaden i Måløy er samlokalisert med Måløy vgs og har om lag 50 studentar.

Styret	Består av 7 medlemmer; 2 politisk valde, 1 frå fylkesadministrasjonen, 2 arbeidslivsrepresentantar, 1 studentrepresentant, 1 tilsettrepresentant
Leiing	1 rektor, 2 avdelingsleiarar
Administrasjon	2 kontortilsette
Studiestader	2 studiestader, Måløy og Førde
Tal tilsette	38
Tal årsverk	30

Utdanningstilbod	Utdanningsform (Stadbasert S, nettbasert N)
Elkraft	S/N
Automatisering	S/N
Bygg	S/N
Anlegg	S/N
Klima, energi, miljø (KEM)	S/N
Maskin	S/N
Dekksoffiser	S
Maskinoffiser	S
Mjølkeproduksjon med robotteknologi	N - Søkt NOKUT om godkjenning

Fagskolen i Sogn og Fjordane	2018	
	Haust	
	Tal studentar	Tal studentar (heiltidsekvivalent)
Førde	180	134,45
Måløy	50	50
Sum	230	185,45

Fagskolen i Hordaland

Fagskolen i Hordaland har seks studiestader: Nordnes, Nygård, Voss, Hjeltnes, Stord og Austevoll. Det er om lag 1170 studentar ved Fagskolen i Hordaland.

Styret	Består av 7 medlemmer: 3 politisk valde, 2 arbeidslivsrepresentantar, 1 studentrepresentant, 1 tilsettrepresentant
Leiing	1 rektor, 1 ass. rektor, 6 avdelingsleiarar, 4 fagleiarar
Administrasjon	4
Stadiestader	6 aktive
Tal tilsette	111
Tal årsverk	95,85

Utdanningstilbod	Utdanningsform (Stadbasert S, nettbasert N)
Dekksoffiser	S
Maskinoffiser	S
Havbunnsteknologi	S
Boring	S
Elkraft	S/N
Automatisering	S/N
Prosess	S/N
Arborist	S
Bygg	S/N

Anlegg	S/N
Klassisk bygningshandverk og restaurering	S
Klima, energi og miljø i bygg (KEM)	S/N
KEM tak og fasade	S/N
Maskinteknikk	S/N
Maskinteknikk m/ ISO	S/N
CNC og robotteknologi	S/N
Lokal matkultur	S/N
Psykisk helsearbeid	S
Psykisk helsearbeid og rusarbeid	S
Rehabilitering	S
Spesialreinhald og sterilforsyning	S/N
Kreftomsorg og lindrande pleie	S
Rus og avhengighetsproblematikk	S

Fagskolen i Hordaland	2018	
	Haust	
	Tal studentar	Tal studentar (heiltidsekvivalent)
Austevoll	35	35
Hjeltnes	30	16,71
Nordnes	845	627,35
Nygård	160	160
Stord	45	45
Voss	55	36,18
Sum	1170	922,24

3.2 Føremonar og ulemper med dagens organisering

Dei to fagskulane er som vist organisert ganske likt i høve til at det er fleire studiestader i begge fylka. Begge fagskulane har tekniske og maritime utdanningar, men det er berre Fagskolen i Hordaland som har helsefagskuletilbod, grønne fag og matfag. Den største forskjellen ligg i organiseringa i relasjon til fylkesadministrasjonane som vist i kapittel 2 og storleiken på fagskulane.

SFFK hadde fram til 2009 to fagskular før dei vart slått saman til éin fagskule. HFK har frå 2013 arbeidd med å slå saman sine 7 fagskular til éin fagskule i 2018. Dette har vore ein prosess som har vorte gjennomført i fleire steg. Frå 7 til 3, frå 3 til 2, og frå 2 til 1.

I begge fylka er samanslåingane gjennomført for å styrka fagskulane i høve til administrasjon, fagmiljø, rekruttering og kvalitet. Samanslåingane har gitt vinstar etter intensjonen, med meir administrativ kapasitet, mindre sårbare fagmiljø og auka rekruttering. Ein annan viktig faktor er at fagskulane innanfor same fylke ikkje må konkurrere med kvarandre om ressursar og studentar, sjølv om det er studiestader som har like tilbod, som til dømes Austevoll og Nygård i Hordaland. Dagens organisering i dei to fylka er også i tråd med nasjonale trendar i høve til å slå saman fagskular til større einingar med fleire studiestader. Fleire og fleire fagskular i landet slår seg saman etter modell frå Hordaland og Sogn og Fjordane. Til dømes vert det éin fagskule i Viken, Trøndelag og Agder.

Det er langt fleire føremonar enn ulemper med denne måten å organisere fagskulane på, og einaste ulempe kan vere at det vert stor avstand mellom studiestadene. Med god organisering av fagskulen og dagens teknologiske løysingar vil ein likevel kunne handtere dette på ein god måte. Samanslåing av dei to fagskulane vil spesielt vere ein styrke for Fagskulen i Sogn og Fjordane, som vil få større administrativ kapasitet og eit større fagmiljø å samarbeide med. Det er svært krevjande for små fagskular å handtere alle krava som vert stilt til fagskulane, samtidig som ein skal utvikle og søkje om nye utdanningar. Fagskolen i Hordaland er ein av dei største fylkeskommunale fagskulane i landet og har god administrativ kapasitet. Samanslåingane som har vore gjennomført av fagskulane i Hordaland, har gitt svært gode vinstar, og studiestadene som tidlegare var eigne fagskular, har vakse i den nye organiseringa. Til dømes har studiestaden på Voss fått større oppfyllingsgrad i sine klassar enn før samanslåinga, og har svært gode søkjartal. Ved studiestaden Hjeltnes er det etablert eit nytt tilbod etter samanslåinga, og det er i dag to tilbod ved studiestaden med god rekruttering. Ved samanslåingane i Hordaland har ein sentralisert administrasjonen til Nordnes, noko som har styrka den administrative kapasiteten. Det er noko administrasjon ved dei andre studiestadene avhengig av storleik og avstand til Bergen. Dette vert løyst anten ved eigne tilsette eller kjøp av administrativ ressurs ved den vidaregåande skulen som studiestaden er lokalisert nær ved. Samanslåingane har vidare skapt mindre konkurranse om studentar og ressursar, og dette har leia til meir samarbeid på tvers av lokal plassering og betre faglege utviklingsvilkår for tilsette.

3.3 Framlegg til framtidig organisering av felles oppgåveløysing

I Vestland fylkeskommune kan ein sjå føre seg to modellar: to fagskular med fleire studiestader, eller éin fagskule med fleire studiestader. Med bakgrunn i argumentasjonen over vil det vere ein klar fordel at dei to fagskulane i Vestland vert slått saman til éin fagskule. Delprosjektgruppa, som består av medlemmer frå fylkesadministrasjonen, dei to rektorane ved fagskulane og hovudtillitsvald (NITO), er samde om at det beste alternativet er at det vert éin fagskule i nye Vestland. Ulempene med å ha to fagskular i eitt fylke er betrakteleg større enn fordelande med å ha éin fagskule, og det vil derfor berre verte gjort tilråding om éin fagskule i Vestland fylkeskommune.

I denne sluttrapporten vil det ikkje verte føreslått korleis fagskulen skal organiserast internt i høve til leiing og ressursfordeling fordi dette ligg innanfor styret og rektor sitt mynde. Vidare vert følgjande modell føreslått:

- Vestland fagskule
  - Studiestader; Nordnes, Nygård, Førde, Austevoll, Måløy, Stord, Hjeltnes og Voss

Nordnes fungerer som hovudadministrasjon for Fagskolen i Hordaland i dag, og det er her det er flest studentar og tilsette. Studiestadene Nygård og Førde er omtrent like store rekna i studentar, tal på tilsette og administrasjon. Studiestaden Førde er hovudadministrasjon i dag for Fagskulen i Sogn og Fjordane. Sjølv om Nygård i dag er ein studiestad under Fagskolen i Hordaland, er han så pass stor at det er behov for noko ressurs til studieadministrasjon o.l. Det same ser ein føre seg at det vil vere behov for ved studiestaden Førde. Studiestadene Austevoll, Måløy, Voss og Hjeltnes har også noko administrativ ressurs knytt til dei vidaregåande skulane dei er lokaliserte ved. Studiestaden Stord har ikkje eigne tilsette eller administrasjon, då dette vert organisert frå Nordnes.

Ved ei samanslåing er det viktig at den regionale profilen til fagskulen vert ivareteken for å sikre tilgang til kompetanse og leggje til rette for god tettstadsutvikling i heile Vestland fylke. Vidare bør ein arbeide aktivt med å styrke dagens studiestader slik at dei lokale fagmiljøa, utdanningstilboda og kursverksemda vert vidare utvikla. Ein viss storleik i fagmiljø ved studiestadene er svært viktig for vidare utvikling og for å sikre kvaliteten i utdanningane, og ein stor fagskule vil kunne handtere ei satsing på studiestadutvikling.

Som nemnt tidlegare har dei to fagskulane i dagens to fylkeskommunar fleire like utdanningstilbod. Døme på dette er dei maritime utdanningane som ein finn både i Austevoll, på Nygård og i Måløy. Ved ei samanslåing vil Vestland fylkeskommune ha det største maritime fagskulemiljøet i landet, og dette må ein nytte seg av på ein måte som gjer at ein vil vere leiande innan maritime fagretningar i framtida. Med eit så stort maritimt fagmiljø kan ein utvikle nye tilbod og i utstrakt grad levere kompetansehevande kurs for lokalt næringsliv.

Ved ei samanslåing av dei to fagskulane vil det også bli valt eitt fagskulestyre, og delprosjektet vil tilrå at styret vert oppnemnt etter modell frå dagens fagskulestyre i Hordaland i høve til val av arbeidslivsrepresentantar. Med det meiner ein at arbeidslivsrepresentantane vert valde frå regionalt næringsliv etter innstilling frå fylkesrådmannen. Ved val av arbeidslivsrepresentantar er det viktig å finne kandidatar frå næringer eller verksemdar som står opp om den faglege utviklinga ein ønskjer for fagskulen.

I høve til val av eigarrepresentantar tilrår prosjektleiar opplæring at styret vert oppnemnt etter modell frå dagens fagskulestyre i Sogn og Fjordane. Det vil sei at fylkestinget både vel eigarrepresentantar blant dei folkevalde og ein eigarrepresentant frå fylkesadministrasjonen etter innstilling frå fylkesrådmannen.

For å sikre god geografisk spreiding bør det veljast 9 styrerepresentantar i staden for 7 slik som det er ved fagskulestyra i dag. Dersom ein vel 9 medlemmer, vert følgjande samansetning føreslått:

- 4 eigarrepresentantar (3 folkevalde og 1 frå fylkesadministrasjonen)
- 3 arbeidslivsrepresentantar
- 1 tilsettrepresentant
- 1 studentrepresentant

Til slutt vil delprosjektet tilrå at dei to fagskulane vert slått saman frå 1. januar 2021. Dette må handsamast av det nye fylkestinget i Vestland fylkeskommune, og ein vil tilrå at det vert fremma politisk sak om samanslåing i mars 2020. Fagskulane og fylkesadministrasjonen vil då ha i underkant av eit år på å gjennomføre ein god samanslåingsprosess.

I perioden fram til ei eventuell samanslåing må det som nemnt tidlegare vere eitt styre for kvar av dei to fagskulane. Begge dagens fylkeskommunar vel nye styre ved fylkestingsvalet, og på bakgrunn av dette må det også fremjast ei sak til det nye fylkestinget 17. desember 2019 for å setje ned nye styre. Ved val av

styremedlem bør ein tenkje på vidare stabilitet for fagskulane med tanke på at det etter berre eitt år skal veljast eit nytt styre for den samla fagskulen - om dette vert vedteke.

Framlegg til ny organisering tar høgde for politiske vedtak om framtidig lokalisering av fagskulane.

3.4 Kva inneber gruppa sitt framlegg av ev. konsekvensar for resten av organisasjonen?

Ved ei samanslåing av dei to fagskulane vil avdeling for opplæring og kompetanse og HR-seksjonen måtte bidra i omstillingsprosessen. Dette vil skape meirarbeid i ein periode, slik som ved andre omstillingar i skulesektoren.

På bakgrunn av forslaget om at sekretariatsfunksjonen skal vere på fagskulen, vil det i ein overgangsperiode vere behov for administrativ støtte frå fylkessekretariatet for å sikre vidareføring av eit ope og tilgjengeleg sakshandsamingssystem ved fagskulane. Fagskolen i Hordaland vil også få noko meirarbeid fordi skulen ikkje har hatt ansvar for sekretariatsfunksjonen tidlegare. Fagskulen i Sogn og Fjordane har allereie ansvar for sekretariatsfunksjonen.

3.5 Kva er dei sentrale endringane som brukarane/interessentane våre vil merke?

Studentane ved fagskulane vil ikkje verte særleg påverka av ei eventuell samanslåing sjølv om det er midt i eit skuleår, fordi studentane fortsatt vil studere på same stad som før. Søkjarar og arbeidslivet (kommunar og næringsliv) vil på sikt kunne få tilgang til eit breiare og betre lokalt tilbod enn tidlegare, og dessutan større tilgang til etter- og vidareutdanning.

På bakgrunn av tilrådinga i kapittel 2 i høve til tilskotsforvaltninga vil eksterne og private fagskular oppleve ei meir heilskapleg og føreseieleg forvaltning.

3.5.1 I kva grad bidreg tilrådinga til å møte grunnprinsippa for oppdraget?

Tilrådinga i delprosjekt 1.8 skal møte følgjande grunnprinsipp:

1. Studentane skal møte ei opplæring med høg kvalitet
2. Fagskuleutdanninga skal bidra til berekraftig forvaltning av ressursar
3. Fagskuleutdanninga skal bidra til gode og vekstkraftige lokalsamfunn og sterke by- og senterområde gjennom mellom anna eit breitt og likeverdige opplæringstilbod

Gjennom å tydeleggjere forvaltar- og eigarrolla i nye Vestland fylkeskommune; arbeide strategisk med fagskulane i regionen gjennom kompetansepolitiske planar og styrka det fylkeskommunale fagskuletilbodet gjennom samanslåing, meiner delprosjektgruppa at ein imøtekjem grunnprinsippa for prosjektet. Spesielt gjennom å slå saman dei to fagskulane til éin vil ein kunne styrka den administrative kapasiteten og fagmiljøa slik at skulen i den nye regionen kan vekse og vidareutvikle desentraliserte tilbod og bidra til god tettstadutvikling. Dette vil vere eit viktig arbeid for det framtidige styret og for Vestland fylkeskommune som forvaltar og eigar i samband med den komande kompetansereforma. Kommunar og næringsliv i Vestland vil også kunne få større tilgang til fagskuleutdanning ved ei samanslåing av dei to fagskulane.

4. Sentrale politiske avklaringspunkt

Tilrådinga i delprosjektet vil krevje politisk handsaming som følgjer:

1. Sak til fylkestinga/fylkesutvala i dagens fylkeskommunar (august/september) med presisering frå fylkesrådmannen om at dagens fagskulestyre må sitje fram til ny oppnemning i desember 2019.
2. Nytt fylkesting må vedta nye og harmoniserte vedtekter for styra 17. desember 2019.
  - a. Det må vere to styre fram til det vert éin fagskule.
  - b. Saka må også innehalde ei tilråding til eige styrings- og delegasjonsreglement som regulerer tilhøve mellom styra og fylkesadministrasjonen.
3. Sak i fylkestinget om oppnemning av nye styre 17. desember 2019.
  - a. Saka må vise kva omsyn ein bør ta når fylkestinget vel representantar i denne overgangsperioden, med tanke på stabilitet for fagskulane fram mot eventuell samanslåing.
4. Sak i fylkestinget om samanslåing/organisering av dei to fagskulane 3.mars 2020.
  - a. Det må avklarast om denne saka skal handsamast av Y-nemnda i den nye fylkeskommunen
  - b. Saka må handsamast først av:
    - i. Hovudutval for opplæring og kompetanse 2. desember 2019.
    - ii. Fylkesutvalet 3. desember 2019.

Vedlegg 1: Rapport-/samandragssmal

DPO-ansvarlege syter for at det frå kvart delprosjekt vert levert følgjande samandragsskjema/samandragssrapport:

1.	Oppgåveforståing: Kva oppgåve(r) er det delprosjektet har greidd ut?	Forvaltning av fagskulesektoren jf. fagskulelova § 3, fylkeskommunen si eigarrolle og organisering av fylkeskommunane sine egne fagskular.
2.	<p>No-situasjonen: Kort skildring av korleis oppgåva/aktiviteten vert utført i dag i HFK og SFFK (nb! Punkta under er døme – dette vil ikkje vere relevant i alle delprosjekt)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Rutinar b) Prosedyrar c) Fullmakter d) Organisering, leiging e) Personell, kompetanse og økonomiske løyvingar f) Digitale verktøy 	<p>Fylkeskommunane har ulik organisering når det gjeld fordeling av tilskot; personalforvaltning og samansetning av styra for fagskulane.</p> <p>1) Tilskot til fagskuleutdanning <i>HFK – politisk handsaming av fordeling til private fagskular</i></p> <p><i>SFFK – administrativ sakshandsaming av fordeling (f.o.m. 2018 har ikkje SFFK private tilbydarar som søker om tilskot)</i></p> <p>2) Personalforvaltning <i>HFK – personalansvar for rektor er lagt til regionleiar i opplæringsavdelinga</i></p> <p><i>SFFK – personalansvar for rektor er lagt til styreleiar</i></p> <p>3) Samansetning av styra <i>HFK – Politiske eigarrepresentantar</i></p> <p><i>SFFK – Politiske og administrativt tilsette eigarrepresentantar</i></p>
3.	<p>2020-situasjonen – framtidig oppgaveløysing:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Arbeidsmåtar (t.d. rutinar, prosedyrar, fullmakter) b) Leiging c) Organisering, personell og kompetanse d) Lokalisering og samhandlingsformer e) Digitale verktøy 	<ul style="list-style-type: none"> a) Fordele tilskot til offentlege og private fagskular ved å sjå sektoren og kompetansebehov i samheng ved tildeling av midlar. Det vert lagt opp til søknad frå private og budsjettinnspel frå dei fylkeskommunale i samband med at statsbudsjettet vert lagt fram i oktober kvart år.

	<p>f) Økonomi/kostnader – innsparingar på sikt/kuppeeffektar i overgangsperioden</p>	<p>Følgje opp skuleeigarrolla, møte på styremøta, både avdeling for opplæring og kompetanse og avdeling for innovasjon og næring. Justere tilskot, følgje opp kvalitet og yrkesrelevans på eit overordna nivå. Sjå sektoren i samanheng med kompetansebehov og regionale planar.</p> <p>Sekretariatsfunksjonen vert lagt til fagskulane.</p> <p>b) Eit styre for dei to fagskulane som består av tre politiske eigarrepresentantar, ein administrativ eigarrepresentant, tre arbeidslivsrepresentantar, ein tilsettrepresentant og ein studentrepresentant.</p> <p>c) Forslag om samanslåing av dei to fagskulane frå 1. januar 2021, fremje sak for det nye fylkestinget 3.mars 2020.</p> <p>d) Ivareta og styrkje dagens lokasjonar; Nordnes, Nygård, Austevoll, Voss, Hjeltnes, Stord, Førde og Måløy.</p> <p>e) Fylkeskommunalt driftstilskot er samanlagt om lag 20 mill.</p> <p>I ein samanslåingsfase kan ein forvente auka kostnader.</p> <p>Samanslåing kan føre til meir reiseverksemd for leiinga og administrasjonen. Ein vil ikkje spare noko i høve til personale, fordi det er behov for dei ressursane skulane har i dag. Men med eit stort fagmiljø vil ein kunne få ned kostnader knytt til sjukefråvær og overtid. Samanslåing vil kunne gje kvalitative synergieffektar.</p>
4.	<p>Samanslåingsvinstar vi kan oppnå og kva for ev. omstillingskostnader vi får gjennom felles oppgåveløysing/organisering.</p>	<p>Fylkeskommunane vil kunne få betre vilkår for å stimulere til auke i fagskuletilbodet i ein større region. Ved samanslåing vil ein få større administrativ kapasitet og større fagmiljø, og dette vil kunne bidra til vidare utvikling av fagskulen.</p> <p>For fagskulane vil det vere ein styrke med større administrativ kapasitet og sterkare fagmiljø. T.d. får ein det største maritime miljøet i landet.</p>

5.	Økonomiske forhold som følge av samanslåinga, og som bør vurderast i samband med budsjettprosessen som startar januar 2019. Spesifiser dette med tidspunkt og estimert beløp.	<p>Auka reiseverksemd, spesielt i samband med omstillingsprosessen frå ein til to fagskular i 2020/2021.</p> <p>Kostnader til investering i meir digitalt utstyr på studiestader som ikkje har dette i dag, men dette vil liggje innanfor fagskulane sine budsjett.</p>